

Содржина:

Предговор, 15–20.

Вовед во XX век, 21–54.

I дел

НА ПРАГОТ НА XX ВЕК, 55.

Нови методолошки и естетички ориентации, 57–59.

Збогум на философијата – Огист Конт, 60–62.

Сè што не е полезно не е убаво – Џон Стјуарт Мил, 63–65.

Уметноста, играта и економија на силата – Херберт Спенсер, 66–68.

Вистината и убавината се скаменуваат ако се неприменливи – Вилијам Џејмс, 69–70.

Филозофијата, сепак, се извлече од осамат. Сите вредности ја изгубија својата вредност – Фридрих Ниче, 71–89.

Ниче и XX век, 89–99.

II дел

БАЗИЧНИТЕ ЕСТЕТИЧКИ ИДЕИ НА XX ВЕК, 101.

Против позитивизмот: Уметноста е експресија – Бенедето Кроче, 103–110.

Уметноста е реиновација на светот – Анри Бергсон, 111–121.

Уметност и интуиција (Мислејќи на Анри Бергсон), 122–134.

Вечерен поглед во далечините – Сигмунд Фројд, 135–172.

Уметничкото дело е надлично – Карл Густав Јунг, 173–185.

За она за што не може да се зборува јасно, за тоа мора да се молчи – Лудвиг

Витгенштајн . (Преработени и дополнети фрагменти од „Портретот на еден философ“), 186–190.

(Преработени критички фрагменти од „Витгенштајн или деструкција“), 190–197.

(Толкување на Витгенштајновата естетика), 198–208.

III дел

ЕСТЕТИЧКИТЕ ИДЕИ ВО ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX ВЕК, 209.

Воведен сумарен преглед на естетичките идеи во XX век, 211–224.

Неопозитивизмот во естетиката на XX век . Светот е само и исклучиво свет на факти.

Тој се распадна на факти, 225–229.

Уметноста како презентација на симболи – Сузана Лангер, 230.

Сузана Лангер и Ернст Касирер, 231–235.

Естетиката во новиот клуч, 236–246.

Естетската мера, мера на оформување – Џорџ Биркоф, 247–251.

Секој читател од делото си создава свое дело – Стивен К. Пепер, 252–257.

Спасот на естетиката е во науката – Томас Манро, 258–263.

Англо-американска „Нова критика“. Микро-читање, 264–268.

Песната мора да звучи како песна – Кенет Берк, 269–272.

Песната мора да постои како песна – Вилјам Емпсон, 273–275.

Синестезијата базичен принцип на уметноста – Ајвор Армстронг Ричардс, 276–281.

Поезијата како визија – Томас С. Елиот, 282–286.

Од неопозитивизмот кон феноменологијата. До кога филозофијата ќе ја компромитира естетиката?, 287–290.

Естетскиот функционализам и раѓањето на индустриската естетика – Пол Сурио, 291–295.

Раѓањето на социолошката естетика – Шарл Лало, 296–300.

Иднината на естетиката – Етјен Сурио, 301–315.

По (или против) Сурио – Рејмон Баје, 316–319.

Естетскиот објект, *en soi pour nous* – Микел Дифрен, 320–325.

Човекот не *ê*, тој се создава – Жан Пол Сартр, 326–337.

Структурализмот, постструктурализмот и естетиката. Структурализмот и полемиките со него, 338–353.

Француската „Нова критика“, 354–359.

Задоволството од текстот – Ролан Барт, 360–366.

Француските полемии за критиката – Серж Дубровски, 367–376.

Еден македонски пример: Димитар Митрев и француската нова критика, 377–383.

Феноменолошко-онтолошка естетика. Феноменолошката естетика *summarium* (В. Конрад и М. Гајгер), 384–394.

Преден и заден план во уметничкото дело – Николај Хартман, 395–402.

Метафизичките квалитети на книжевното уметничко дело – Роман Ингарден, 403–409.

Самопоставување на вистината во уметничкото дело – Мартин Хајдегер, 410–420.

Марксистичка естетика . Времето на убавината измина – Теодор В. Адорно, 421–427.

Светлечкото небо на сонот на човечката душа – Ернст Блох, 428–438.

Да се изгради општеството како уметничко дело – Херберт Маркузе, 439–450.

По трагите на Шилер и Маркузе – Херберт Рид, 451–460.

Информациона естетика. Информационата естетика *summarium*, 461–466.

Естетиката од галилеевски тип – Макс Бензе, 467–474.

Естетиката на отвореното дело – Умберто Еко, 475–491.

Рецепциона естетика. Драмата на литературата е во драмата на нејзината рецепција – Ханс Роберт Јаус, 492–495.

Втор македонски пример: Македонската книжевност и нејзината рецепција, 496–506.

Смртта на модернизмот – воздигнување на постмодернизмот. Постмодернизмот и крајот на XX век, 507–525.

Трет македонски пример: Томо Шијак: Една сосем нова слика, 526–530.

Иван Цепароски: Филозофски приказни – топењето на жанровите, 531–536.

IV дел

НА ПРАГОТ НА XXI ВЕК, 537.

Иднината што почна: Епохата на виртуелната култура (Осумдесеттите години), 539–551.

Интернетот, виртуелната заедница и естетиката (Денес по 2001 г.), 552–559.

V дел

КОМЕНТАРИ IN STATU NASCENDI, 561.

Коментар 1–21, 563–588.

VI дел

ФИЛОСОФСКО-ЕСТЕТИЧКИ ЗАПИСИ, 589.

Како станав естетичар?, 591–593.

Средбите и разговорите со Ервин Шинко, 594.

Последните дни, 594–595.

Во потрага по мојата книжевна и философска парадигма, 595–597.

Тешките и траматските јанси на Шинко, 597–598.

Во домот на Шинкови во Загреб, 598–599.
Четиринаесет дена во Будимпешта (16.–31. 10. 1963), 600–601.
Будењето на Унгарија, 601–603.
На претставата на „Магбет“, 603–605.
Скришна и невидлива средба со Лукач, 605–607.
Шинкови во Скопје, 608–609.
Тажната и болна вистина – јас завршив со Крлежа, 609–611.
Што запишав по прочитот на „Знамиња“, 612–613.
Македонија како една од најкрвавите балкански и европски книги, 613–614.
Прошетките низ Охрид, 614–616.
Урнатините пред нас и во нас, 616–618.
Во Минхенскиот философски круг, 619–622.
Првата средба со Хелмут Кун, 622–625.
Бастунот на Ниче, повторно, 625–627.
Херменевтичката молња во мене, 627–629.
Философската рефлексива во движење, 629–632.
Уметноста и науката, 632–634.
Coda – или Залез на идолите, 634–363.
Уметноста како органон на философијата и слободата, 367–644.
Залез на идолите, 644–647.
Доследноста е стерилна, 647–649.
Волја за власт, 650–657.
Ниче во овој временски час, 657–661.
Откривањето на Емил Сјоран, 662–663.
Томас Ман и Фридрих Ниче, 663–665.
Новиот Ниче, 665–666.
Нема човек кој во својот живот не се клањал пред лажни споменици, 666–668.
Ниче и Сјоран поодблизу, 668–669.
Рецепцијата на Сјоран во Германија, 669–670.
Против Кант, 670–671.
Долгиот спор меѓу германските и француските филозофи, 671–672.
Уметноста како спас, 672–675.
Самрак на идолите, 675–677.
Небиднината и Ништото, 677–680.
Ex ponto, 680–682.
Библиографија, 683–699.
Георги Старделов – Биографија, 701–702.
Генетичка библиографија на трудовите на Георги Старделов, 703–759.
Регистар на имињата, 761–771.

Contents:

Foreword, 15–20.

Introduction to XX century, 21–54.

Part I

ON THE THRESHOLD OF XX CENTURY, 55.

New methodological and aesthetic orientations, 57–59.

Farewell to philosophy – Auguste Comte, 60–62.

Everything that is useful is not beautiful – John Stuart Mill, 63–65.

Art, play and the economy of strength – Herbert Spencer, 66–68.

Truth and beauty are petrified if inapplicable – William James, 69–70.

Philosophy, however, came out of loneliness. All values have lost their value – Friedrich Nietzsche, 71–89.

Nietzsche and XX century, 89–99.

Part II

BASIC AESTHETIC IDEAS OF XX CENTURY, 101.

Against positivism: Art is expression – Benedetto Croce, 103–110.

Art is reinnovation of the world – Henri Bergson, 111–121.

Art and intuition (Referring to Henri Bergson), 122–134.

Evening view in the distance – Sigmund Freud, 135–172.

The artwork is super-personal – Carl Gustav Jung, 173–185.

Whereof one cannot speak clearly, thereof one must be silent – Ludwig Wittgenstein. (Revised and supplemented fragments of „Portrait of a philosopher“), 186–190.

(Revised critical fragments of „Wittgenstein or destruction“), 190–197.

(Interpretation of Wittgenstein aesthetics), 198–208.

Part III

AESTHETIC IDEAS IN THE SECOND HALF OF XX CENTURY, 209.

Introductory summary of aesthetic ideas in the XX century, 211–224.

Neopositivism in the aesthetics of the XX century. The world is only and exclusively the world of facts. He collapsed on facts, 225–229.

Art as presentation of symbols – Sussane Langer, 230.

Sussane Langer and Ernst Cassirer, 231–235.

Aesthetics in the new key, 236–246.

Aesthetic measure, measure of establishment – George Birkhoff, 247–251.

Every reader of the work creates his work – Stephen K. Pepper, 252–257.

Salvation of aesthetics is in science – Thomas Munro, 258–263.

Anglo-American „New criticism“. Micro-reading, 264–268.

The song must sound like a song – Kenneth Burke, 269–272.

The song must exist as song – William Empson, 273–275.

Synesthesia basic principle of Art – Ivor Armstrong Richards, 276–281.

Poetry as vision – Thomas S. Eliot, 282–286.

From neopositivism to phenomenology. Until when philosophy would compromise the aesthetics?, 287–290.

Aesthetic functionalism and the birth of the industrial aesthetics – Paul Souriau, 291–295.

The birth of sociological aesthetics – Charles Lalo, 296–300.

Future of Aesthetics – Etienne Souriau, 301–315.
By (or against) Souriau – Raymond Bayer, 316–319.
Aesthetic object, en soi pour nous – Mikel Dufrenne, 320–325.
Man does not is, he is created – Jean-Paul Sartre, 326–337.
Structuralism, poststructuralism and aesthetics. Structuralism and the controversy surrounding it, 338–353.
French „New Criticism“, 354–359.
The pleasure of the text – Roland Barthes, 360–366.
French polemics about the criticism – Serge Doubrovsky, 367–376.
One Macedonian example: Dimitar Mitrev and the French New Criticism, 377–383.
Phenomenological–ontological aesthetics. The phenomenological aesthetics summarium (W. Conrad and M. Geiger), 384–394.
Foreground and background in the artwork – Nicolai Hartmann, 395–402.
Metaphysical qualities of a literary work of art – Roman Ingarden, 403–409.
Selfsetting of truth in the artwork – Martin Heidegger, 410–420.
Marxist aesthetics. The time of beauty is gone – Theodor C. Adorno, 421–427.
Illuminated sky of a dream of the human soul – Ernst Bloch, 428–438.
To build a society as a work of art – Herbert Marcuse, 439–450.
Tracing Schiller and Marcuse – Herbert Reed, 451–460.
Information Aesthetics. The information aesthetics summarium, 461–466.
Aesthetics of galilean type – Max Bense, 467–474.
The aesthetics of an open work – Umberto Eco, 475–491.
Reception aesthetics. The drama of literature is in the drama of its reception – Hans Robert Jauss, 492–495.
Second Macedonian example: Macedonian literature and its reception, 496–506.
The death of modernism – ascent of postmodernism. Postmodernism and the end of the XX century, 507–525.
Third Macedonian example: Tomo Šijak: A completely new image, 526–530.
Ivan Džeparoski: Philosophy stories – melting genres, 531–536.

Part IV
ON THE THRESHOLD OF XXI CENTURY, 537.
Future that began: Age of virtual culture (eighties), 539–551.
Internet, virtual community and aesthetics (Today in 2001), 552–559.

Part V
COMMENTS IN STATU NASCENDI, 561.
Comment 1–21, 563–588.

Part VI
PHILOSOPHICAL AND AESTHETIC NOTES, 589.
How I became aesthetician?, 591–593.
Meetings and discussions with Ervin Šinko. Last days, 594–595.
In search of my literary and philosophical paradigm, 595–597.
Heavy and traumatic angst of Šinko, 597–598.
In the home of Šinko in Zagreb, 598–599.
Fourteen days in Budapest (16.–31. 10. 1963), 600–601.
The awakening of Hungary, 601–603.
At the performance of „Macbeth“, 603–605.

Secret and invisible meeting with Lukács, 605–607.
Šinko in Skopje, 608–609.
The sad and painful truth – I ended up with Krleža, 609–611.
What I enrolled after reading „Flags“, 612–613.
Macedonia as one of the bloodiest Balkan and European books, 613–614.
Walks through Ohrid, 614–616.
Ruins before us and in us, 616–618.
In Munich philosophical circle, 619–622.
The first meeting with Helmut Kuhn, 622–625.
Nietzsche’s cane, again, 625–627.
Hermeneutical lightning in me, 627–629.
The philosophical reflection on the move, 629–632.
Art and science, 632–634.
Coda – or Twilight of the Idols, 634–636.
Art as a body of philosophy and freedom, 637–644.
Twilight of the Idols, 644–647.
Consistency is sterile, 647–649.
The will for power, 650–657.
Nietzsche in this period of time, 657–661.
The discovery of Emil Sioran, 662–663.
Thomas Mann and Friedrich Nietzsche, 663–665.
New Nietzsche, 665–666.
There is no man who did not worship false monuments in his life, 666–668.
Nietzsche and Sioran closer, 668–669.
The reception of Sioran in Germany, 669–670.
Against Kant, 670–671.
The long dispute between German and French philosophers, 671–672.
Art as salvation, 672–675.
Dusk of the Idols, 675–677.
Nothingness and Nothin, 677–680.
Ex ponto, 680–682.
Bibliography, 683–699.
Georgi Stardelov – Biography, 701–702.
Genetic bibliography of the works of Georgi Stardelov, 703–756.
Index of names, 761–771.